

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121201680
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121201680.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu R. O. Y., Y., so sídlom R. XX, U., Z.: XX XXX XXX, zastúpený G. X. H.. R. X., Y. so sídlom X. XX, U., Z.: XX XXX XXX, proti žalovanej X. J., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom E. T. č. XXXX/XX, W., zastúpenej združením K. so sídlom A. F. XXXX/XXA, W. W., Z.: XX XXX XXX, o zaplatenie 3 715,02 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 20Csp/13/2021-137 zo dňa 22. februára 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom konanie v časti o zaplatenie istiny v sume 87,51 eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,1% denne zo sumy 29,17 eur od 18.08.2021 do 14.10.2021, zo sumy 58,34 eur od 15.10.2021 do 15.11.2021, zo sumy 87,51 eur od 16.11.2021 do zaplatenia a v časti 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 87,51 eur uplatňovaného od prvého dňa nasledujúceho po tom ako súčet zmluvných pokút dosiahne čiastku 4 242,72 eur, zastavil (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a určil, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,28% s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením (výrok III.). Rozhodol podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 a 9, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., čl. 8, § 132 ods. 1 a § 150 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu peňažné plnenie v podobe neuhradeného zostatku úveru zahŕňajúceho aj zmluvné úroky, zmluvnú pokutu, úroku z omeškania, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky, na základe zmluvy o úvere zo dňa 25.08.2016, na ktorú podľa tvrdenia žalobcu dopadá Obchodný zákonník, nie však zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom žalovaná poprela, že by o úver žiadala na výkon jej podnikateľskej činnosti, ale tvrdila, že o úver žiadala na bežnú spotrebu, a preto medzi stranami bola sporná okolnosť, či ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. alebo ide o úverovú zmluvu podľa Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca argumentoval najmä tým, že žalovaná je v žiadosti o úver a v zmluve o úvere označená ako živnostník a že o úver žiadala za účelom výkonu jej podnikateľskej činnosti, pričom zo žiadosti o úver vyplynulo, že tá je ručne vypísaná na formulári žalobcu pre žiadateľov - fyzické osoby podnikateľov, resp. právnické osoby, je v nej uvedené identifikačné číslo žalovanej ako podnikateľského subjektu - živnostníka, a ako účel úveru je uvedená oprava auta na podnikanie. Taktiež žalobca argumentoval tým, že obsahom ustanovenia bodu 1.1 zmluvy o úvere je, že „veriteľ poskytne dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti peňažné prostriedky...“, tiež tým, že

žalovaná v čase uzatvorenia zmluvy podnikala na základe živnostenského oprávnenia. Súd uviedol, že žalovaná síce potvrdila, že v čase, keď požiadala o úver, mala živnostenské oprávnenie, z ktorého dosahovala príjem, ale poprela, že by uviedla viazanému finančnému agentovi, ktorý za žalobcu konal, že úver žiada na účely výkonu jej podnikateľskej činnosti, poprela, že by auto potrebovalo opravu, keďže v čase podania žiadosti o úver bolo nové a mala za to, že predmetnú zmluvu o úvere uzatvára v režime spotrebiteľskej zmluvy, keďže aj predchádzajúce dve zmluvy o úvere uzavrela ako spotrebiteľ so žalobcom, za sprostredkovania toho istého viazaného finančného agenta - H. O.. Súd prvej inštancie mal za to, že samotná skutočnosť, že žalovaná bola v čase požiadania o úver a v čase uzavretia zmluvy o úvere evidovaná ako živnostník a disponovala živnostenským oprávnením, ako aj skutočnosť, že bola v zmluve o úvere označená ako podnikateľ, nemôže spôsobiť, že daný záväzkový vzťah bude automaticky a bez výnimky považovaný za obchodnoprávny, a to najmä za situácie, ak žalovaná neuviedla finančnému agentovi, že úver žiada na výkon jej podnikateľskej činnosti, dôverovala finančnému agentovi, že úver bude poskytnutý ako spotrebiteľský úver rovnako ako predchádzajúce dva úvery, pričom údaje do žiadosti vpisoval viazaný finančný agent, ktorý bez vedomia žalovanej uviedol účel úveru na výkon podnikania žalovanej a právny vzťah bol založený formulárovou zmluvou pripravenou vopred veriteľom. V danom prípade sa tak podľa názoru súdu jednalo o otázku skutkovú, kedy súd musel zisťovať okolnosti, za ktorých bola zmluva o úvere uzavretá so žalovanou, ktorá bola v tom, že rovnako ako pri predchádzajúcich dvoch úveroch dojednaných s tým istým finančným agentom bude mať postavenie spotrebiteľa. Súd mal z výsluchu žalovanej preukázané, že finančný agent, ktorý spisoval žiadosť o úver, sa žalovanej vôbec nepýtal, či žalovaná chce úver použiť na podnikateľské účely, s tým, že žalovaná mu neuviedla, že o úver žiada za účelom výkonu jej podnikateľskej činnosti a finančný agent od nej ani nezisťoval, či žalovaná úver žiada na bežnú spotrebu, alebo na výkon jej podnikateľskej činnosti, následne žiadosť o úver podpísala, pre krátkosť času ju nečítala, rovnako tak nečítala ani zmluvu o úvere. Súd poukázal na to, že neobstojí tvrdenie žalobcu, že žalovaná účelovo až v tomto súdnom konaní začala tvrdiť, že zmluvu o úvere uzavrela v postavení spotrebiteľa a tiež poukázal na to, že z korešpondencie sporových strán je evidentné, že žalovaná už pred začatím súdneho konania sa domáhala voči žalobcovi, aby uznal, že zmluvu o úvere uzavrela v postavení spotrebiteľky. Žalovaná prvé tri mesačné splátky úveru uhradila žalobcovi podľa úverovej zmluvy vo výške 88,39 eur mesačne, teda aj s úrokmi, no následne po doručení oznámenia Ministerstva spravodlivosti SR obsahujúce posúdenie úverovej zmluvy (Ministerstvo v oznámení uviedlo, že má zistenia, že žalobca využíva finančnú situáciu spotrebiteľov tým, že pri poskytovaní úveru nezisťuje, za akým účelom má byť úver poskytovaný a poskytuje úvery na základe predložených živnostenských oprávnení, pričom neinformuje o podmienkach poskytnutia úveru ani o následkoch, ktoré vyplývajú z poskytnutia úveru fyzickej osobe a z poskytnutia úveru podnikateľskému subjektu a jedná sa o zakázanú obchodnú praktiku, ktorá odníma spotrebiteľovi jeho zákonnú ochranu) už hradila žalobcovi len mesačné splátky vo výške 29,17 eur. Súd tak tvrdenie žalobcu, že žalovaná od uzavretia zmluvy o úvere nikdy nespochybnila, že o úver požiadala ako podnikateľka a bol jej poskytnutý na podnikateľské účely, ale začala popierať podnikateľský charakter úverového vzťahu účelovo a špekulatívne až niekoľko rokov po uzavretí zmluvy, považoval za nepravdivé. K účelu použitia peňažných prostriedkov a tvrdeniu žalovanej, že peňažné prostriedky použila na bežné výdavky, zabezpečenie plnohodnotnej starostlivosti pre svoje maloleté deti a na kúpu nábytku do detskej izby, súd poukázal na to, že bolo preukázané, že operácie na účte žalovanej realizované hneď v deň pripísania úverových prostriedkov na účet žalovanej, resp. v bezprostredne nasledujúce dni korešpondovali s tvrdeniami žalovanej o tom, na aký účel úver použila.

2. Pokiaľ ide o žalobcom tvrdené dôkazné bremeno na strane žalovanej ohľadom preukázania, že o úver nežiadala na výkon jej podnikateľskej činnosti ale ako spotrebiteľ, súd uviedol, že dôkazné bremeno ohľadom skutočnosti, že žalovaná skutočne o úver žiadala ako podnikateľka na výkon jej podnikateľskej činnosti spočívalo na žalobcovi, ktorý na základe zmluvy o úvere, teda súkromnej listiny, žiada od žalovanej peňažné plnenie. Poukázal na rozdiel medzi verejnými a súkromnými listinami so záverom, že v danom prípade ide o súkromné listiny, kde stačí formálne popretie jej správnosti druhým účastníkom, aby nastúpila dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno toho účastníka, ktorý tvrdil skutočnosti, ktoré mali byť súkromnou listinou preukázané. Poukázal taktiež na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoE/75/2013 zo dňa 05.06.2016, v ktorom bol prezentovaný právny názor, v zmysle ktorého v prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu (spotrebiteľský právny vzťah), má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, pričom existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia, že žalovaná

vystupovala od začiatku vo vzťahu k dodávateľovi ako podnikateľka a že v tomto postavení zmluvu uzavrela na účely výkonu jej podnikateľskej činnosti a konštatoval, že pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy žalovaná nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, mala postavenie spotrebiteľa v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. a žalobca konal v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti, a preto na predmetnú zmluvu o úvere dopadajú všetky ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu záväzkového vzťahu, tak nebolo možné aplikovať na úverovú zmluvu ani ustanovenie § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktoré spája s čiastočnými úhradami dlhu dlžníkom následok v podobe uznania dlhu dlžníkom, ktorý následok žiadal žalobca pripísať čiastočným úhradám dlhu zo strany žalovanej v priebehu konania.

3. Súd dôkladne podrobil zmluvu súdnemu prieskumu, kde zistil, že neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 písm. i/, k/, z/ zákona č. 129/2010 Z.z., a to úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom tieto obligatórne náležitosti zmluvy sú nevyhnutne potrebné pre to, aby spotrebiteľ poznal rozsah svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Pre absenciu týchto náležitostí v zmluve o úvere sa považoval tento úver podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Mal za to, že úhrady, ktoré žalovaná titulom úveru vykonala bolo treba započítať na istinu úveru vyplateného v sume 1 400,- eur. Žalovaná celkovo na úver zaplatila žalobcovi čiastku 615,21 eur a po započítaní týchto úhrad na istinu úveru, neuhradená istina úveru predstavovala sumu 784,79 eur (1 400,- eur - 615,21 eur).

4. Pokiaľ ide o žalovanou namietané premlčanie žalobcom uplatneného práva, súd uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalobca sa peňažného plnenia domáhal na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je upravená ako zmluvný typ v zákone o spotrebiteľských úveroch, a to proti žalovanej, ktorá pri dojednaní zmluvy vystupovala v pozícii spotrebiteľa v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, premlčanie bolo posúdené podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, upravujúcich premlčanie práva. Z prehľadu splátok bolo zrejmé, že ku dňu predčasného zosplatnenia úveru bola žalovaná v omeškaní s riadnou úhradou splátky splatnej dňa 25.12.2016 po dobu dlhšiu ako tri mesiace, čím bola splnená podmienka omeškania s plnením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Zo strany žalobcu došlo k zosplatneniu úveru, čo nepopierala ani žalovaná, pričom v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka platí, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Vzhľadom na uvedené zákonné pravidlo trojročná premlčacia doba ohľadom práva žalobcu na zaplatenie zosplatneného úveru (neuhradenej istiny v sume 784,79 eur) tak začala plynúť dňa 25.12.2016, plynula neprerušene a uplynula dňa 25.12.2019. Na súd sa žalobca obrátil až dňa 15.03.2021, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, a preto súd považoval nárok na zaplatenie neuhradenej istiny úveru v sume 784,79 eur v celom rozsahu za premlčaný.

5. Zmluvné ustanovenie týkajúce sa zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne vyplývajúce z čl. 10, ods. 10.1, 10.2 zmluvy o úvere vyhodnotil súd ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa dojednanie o zmluvnej pokute nachádza vo formulárových podmienkach v zmluve, ktoré vopred pripravil žalobca ako dodávateľ, a ktorý v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka nepreukázal, že žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť ovplyvniť obsah tohto zmluvného ustanovenia. Súd preto uzavrel, že táto zmluvná podmienka nebola dojednaná individuálne, pričom táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu na úkor žalovanej ako spotrebiteľa. Súd poukázal na to, že z vyššie spomenutého ustanovenia zmluvy o úvere vyplýva, že zmluvnú pokutu si môže veriteľ uplatniť vo výške 0,1 % denne z jednotlivých splátok už v prípade omeškania s úhradou každej jednotlivkej mesačnej splátky a súčasne vo výške 0,1 % denne zo zosplatneného úveru, ak sa stanú záväzky zo zmluvy naraz splatnými, čo sa súdu javilo ako duplicita, keď dlžník je túto sankciu povinný platiť dvakrát, raz keď je v omeškaní s mesačnou splátkou a druhý raz keď nastane predčasná splatnosť úveru. Navyše súd považoval výšku zmluvnej pokuty, 36,50 % ročne z omeškanej dlžnej sumy, za neprimeranú. Dôvodil aj ďalšími nevýhodnosťami v neprospech spotrebiteľa, a to v podobe jednostrannej zmluvnej pokuty, ktorá zaťažuje len spotrebiteľa a ďalšej sankcie pre prípad omeškania spotrebiteľa s úhradou splátky úveru (poplatok za upomienku vo výške 15,- Eur), ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán na neprospech žalovanej ako spotrebiteľa. Súd dodal, že zmluvná podmienka s totožným textom, významom ako je ustanovenie bodu 10.1, 10.2. zmluvy o úvere už bola z uvedených dôvodov vyhlásená súdom za

neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12Csp/46/2016 zo dňa 10.05.2017, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/468/2017 zo dňa 10.04.2018 a keďže zmluvná podmienka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu, už bola právoplatne vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd ju osobitným výrokom nevyhlasoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd zároveň dodal, že nárok na zmluvnú pokutu je premlčaný, nakoľko podľa čl. 10 ods. 5 veta druhá zmluvy o úvere zmluvná pokuta je splatná v deň vzniku nároku na jej zaplatenie, bez nutnosti osobitnej výzvy zo strany veriteľa a keďže úver bol predčasne zosplatený k 17.03.2017 a od nasledujúceho dňa uplatnil žalobca zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne z neuhradeného zostatku úveru, od 18.03.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na zmluvnú pokutu v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula márne dňa 18.03.2020, no žalobu podal žalobca na súd až dňa 15.03.2021.

6. Žalobe súd nevyhovel ani v časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 179,60 eur, ktoré majú predstavovať úhradu odmeny advokáta za vykonanie úkonu - spísanie pokusu o zmier pred podaním žaloby. Uviedol, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky predstavujú príslušenstvo pohľadávky v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom tieto sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu, musia sa týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Keďže žalobca neunesol bremeno tvrdenia, pretože neuviedol, kedy pokus o zmier vyhotovil, kedy a akým spôsobom ho žalovanej strane zaslal, resp. doručil a neunesol ani dôkazné bremeno, pretože nepredložil súdu listinné dôkazy, ktoré by preukázali, že žalovanej strane naozaj pokus o zmier pred začatím súdneho konania zaslal a že žalobca svojmu právnenému zástupcovi s tým spojené náklady uhradil.

7. Súd v zmysle § 145 ods. 2 CSP konanie zastavil v rozsahu, v ktorom žalobca vzal žalobu späť a s ohľadom na premlčanie a nedôvodnosť nároku žalobu vo zvyšku zamietol.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, pričom priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,28 % podľa pomeru jej úspechu, nakoľko konanie bolo zastavené v časti o zaplatenie sumy 87,51 eur pre správanie žalovanej, čo predstavuje 2,36 % a v tomto rozsahu vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania. Vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá, ktorá z celkovo uplatnenej sumy 3 715,02 eur predstavuje 97,64 % a v tomto rozsahu vzniklo žalovanej právo na náhradu trov konania, pričom vzhľadom na zásadu úspechu, zásadu zodpovednosti za zastavenie konania, má prevažne úspešná žalovaná právo na náhradu trov konania v uvedenom rozsahu (97,64 % - 2,36% = 95,28 %).

9. Proti tomuto rozsudku v časti výrokov II. a III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Domáhal sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel žalobe v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá alebo alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods.1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s rozporom v tvrdeniach žalovanej, ktoré uvádzala pri podaní žiadosti o úver a uzavretí úverovej zmluvy a tvrdeniami, ktoré uvádzala dodatočne v konaní. Nezohľadnil, že pre hodnotenie právnej povahy zmluvného vzťahu je možné posudzovať len tie okolnosti, ktoré sú dané v čase podania žiadosti o úver a uzavretia úverovej zmluvy. Má za to, že v konaní bolo preukázané, aký bol obsah predzmluvných vzťahov medzi sporovými stranami, a to konkrétne listina označená ako „žiadosť o úver“, z ktorej vyplýva, že žalovaná požiadala o úver ako fyzická osoba - podnikateľ, nachádzajú sa jej údaje o žalovanej ako o podnikateľskom subjekte, ktorý žiada o úver a medzi údajmi sa uvádza napríklad aj IČO, DIČ, označenie zápisu v príslušnom registri. Uviedol, že účel čerpania úveru, ktorý sa v žiadosti uvádza v bode V., bol uvedený na základe toho, čo tvrdila žalovaná, pričom nad podpisovou doložkou sa uvádza hrubo zvýrazneným textom to, že žiadateľ o úver požaduje úver pre svoje podnikateľské účely a žiadosť je podpísaná. Namietol, že žalovaná neuviedla žiadnu skutočnosť a nepredložila žiadny dôkaz o tom, ktorým by bola spochybnená platnosť žiadosti o úver. Jednostranné vyhlásenia žalovanej produkované v rámci sporového konania nie sú spôsobilé účinne poprieť jej skoršie konanie. Má za to, že nie je v jeho

možnostiach overovať, či účel čerpania tvrdený žalovanou - oprava auta na podnikanie - je objektívne pravdivý alebo nie. Pri rozhodovaní žiadal prihliadať na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2012, sp. zn. 3 Cdo 81/2011. Vytýkal súdu, že sa nevyporiadal s tým, aké konkrétne skutkové okolnosti a aké právne dôvody odôvodňujú, že aktuálne popieranie vlastného skoršie konania žalovanej - podanie žiadosti o úver, uzavretie úverovej zmluvy a pod. - má prednosť. Namietal, že pokiaľ sa žalovaná dovoľavala spotrebiteľského postavenia, mala znášať dôkazné bremeno o tomto tvrdení, a teda súd prvej inštancie nesprávne interpretoval otázku dôkazného bremena, keď vychádzal z toho, že žalovanej stačí poprieť obsah listín. Tvrdil, že súd prvej inštancie sa mal dôslednejšie vporiadať so skutočnosťami, ktoré z listinných dôkazov vyplynuli a svoje závery odôvodniť presvedčivo a konkrétnym ustanovením zákona, keďže napadnutý rozsudok neobsahuje označenie žiadnej právnej normy, na základe ktorej je možné zbaviť sa záväznosti zmluvy jednostranným vyhlásením. Namietal, že na základe nesprávnych záverov ohľadne úverovej zmluvy a jej posudzovaní ako spotrebiteľskej súd dospel k nesprávne záveru o premlčaní žalovaného nároku a k nesprávne záveru aj ohľadne nároku na zmluvnú pokutu. Podľa jeho názoru sa mal súd zaoberať otázkou, či zmluvná pokuta v sadzbe 0,1 % denne z dlžnej sumy je alebo nie je primeraná, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 43/2019. Za nesprávne považuje aj zamietnutie žaloby v časti uplatňovania náhrady nákladov spojených s mimosúdnym uplatňovaním pohľadávky vo výške 179,60 eur, keďže doručenie výzvy právneho zástupcu žalobcu žalovanému nebolo medzi stranami sporné, a preto nie je správny a dôvodný ani záver súdu o nepreukázaní odoslania / doručenia výzvy.

10. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

11. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Odvolaním bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania. Výrok I., ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie istiny v sume 87,51 eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,1% denne zo sumy 29,17 eur od 18.08.2021 do 14.10.2021, zo sumy 58,34 eur od 15.10.2021 do 15.11.2021, zo sumy 87,51 eur od 16.11.2021 do zaplatenia a v časti 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 87,51 eur uplatňovaného od prvého dňa nasledujúceho po tom ako súčet zmluvných pokút dosiahne čiastku 4 242,72 eur zastavené, odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť a odvolací súd ho nepreskúmaval.

13. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam dodáva nasledovné:

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím konanie v časti o zaplatenie istiny v sume 87,51 eur, zmluvnej pokuty vo výške 0,1% denne zo sumy 29,17 eur od 18.08.2021 do 14.10.2021, zo sumy 58,34 eur od 15.10.2021 do 15.11.2021, zo sumy 87,51 eur od 16.11.2021 do zaplatenia a v časti 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 87,51 eur uplatňovaného od prvého dňa nasledujúceho po tom ako súčet zmluvných pokút dosiahne čiastku 4 242,72 eur, zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a určil, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,28 %.

15. Žalobca v odvolaní namieta porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h), podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

veci. V podanom odvolaní žalobca predovšetkým namieta nesprávne posúdenie úverovej zmluvy ako spotrebiteľskej a s tým spojené nesprávne závery vo vzťahu k premlčaniu a nároku na zmluvnú pokutu. Za vecne nesprávne považuje zamietnutie žaloby v časti náhrady nákladov spojených s mimosúdnym uplatňovaním pohľadávky.

16. Pokiaľ ide o posúdenie predmetnej úverovej zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, odvolací súd nezdieľa názor odvolateľa, že súd prvej inštancie pri posúdení tejto zmluvy vychádzal len z toho, že žalovaná bola v uvedených zmluvách označená ako fyzická osoba - podnikateľ a z toho, že v zmluve bolo uvedené, že táto je poskytovaná na podnikateľský účel. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.04.2019, sp. zn. 4 Cdo 106/2018, kde súd konkretizoval, čo je kľúčové pre posúdenie záväzkového vzťahu na to, aby mohol byť považovaný za spotrebiteľský, a teda, že významné je posúdiť povahu subjektov tohto vzťahu z hľadiska naplnenia definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ale aj prihliadať na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzavretiu. Je preto pravdou, že nestačí formálne posúdiť vzťah medzi zmluvnými stranami len na základe toho, ako sa tento javí v zmysle označenia strán, či účelu úveru uvedeného v zmluve, ale je potrebné tento vzťah posudzovať aj materiálne z hľadiska ďalších okolností, za ktorých došlo k uzavretiu zmluvy.

17. Ako uviedol súd prvej inštancie, z výsluchu žalovanej mal preukázané, že finančný agent, ktorý spisoval žiadosť o úver, sa žalovanej vôbec nepýtal, či žalovaná chce úver použiť na podnikateľské účely, s tým, že žalovaná mu neuviedla, že o úver žiada za účelom výkonu jej podnikateľskej činnosti a finančný agent od nej ani nezisťoval, či žalovaná úver žiada na bežnú spotrebu, alebo na výkon jej podnikateľskej činnosti, avšak následne žiadosť o úver podpísala, pre krátkosť času ju nečítala, pričom správne poukázal na to, že žalovaná sa voči žalobcovi domáhala pred začatím súdneho konania aby uznal, že zmluvu o úvere uzavrela v postavení spotrebiteľky, a tak odvolací súd odvolacie námietky žalobcu týkajúce sa tvrdenia, že žalovaná až v súdnom konaní začala tvrdiť, že zmluvu o úvere uzavrela v postavení spotrebiteľa, a že nikdy nespochybnila, že o úver požiadala ako podnikateľka a bol jej poskytnutý na podnikateľské účely, považuje za nepravdivé a účelové s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Rovnako pokiaľ ide o účel použitia peňažných prostriedkov, súd prvej inštancie správne poukázal na to, že žalobkyňou tvrdené skutočnosti o ich použití na bežné výdavky a iný ako podnikateľský účel súhlasil s operáciami vykonanými na účte žalovanej, na ktorý boli úverové prostriedky pripísané. V danom prípade tak formálne deklarovaný účel v zmluve vzhľadom na vykonané dokazovanie nekorešpondoval s účelom pre ktorý boli žalobkyne skutočne poskytnuté predmetné úvery. Nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pričom dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru nesie dodávateľ. Bezpečným preukázaním nemôže byť len všeobecný nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na výkon podnikateľskej činnosti tak, ako tomu bolo v predmetnej úverovej zmluve, na ktorú skutočnosť sa neustále odvoláva žalobca, keď takéto ustanovenie zmluvy neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon podnikateľskej činnosti s uzatvorením konkrétnej úverovej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Záver súd prvej inštancie o spotrebiteľskom charaktere zmluvy bol preto správny.

18. Vzhľadom k vyššie uvedenému má odvolací súd za to, že aj tvrdenia žalobcu o nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie o premlčaní žalovaného nároku a o nároku na zmluvnú pokutu v dôsledku nesprávnosti vyhodnotenia úverovej zmluvy ako spotrebiteľskej, nie sú opodstatnené. Pokiaľ ide o premlčanie žalovaného nároku, odvolací súd poukazuje na ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto zákonného ustanovenia je tak zrejmé, že zákon viaže začiatok premlčacej doby na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. Predčasné zosplatenie celého dlhu nie je povinnosťou, ale právom veriteľa, pričom veriteľ toto právo môže využiť (pri dodržaní trojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pri ktorejkoľvek neuhradenej splátke, teda môže zosplatiť dlh pre neuhradenie ktorejkoľvek zo splátok, ktorých splatnosť nastala aspoň 3 mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu. V prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatenie (§ 565 Občianskeho zákonníka) ešte 3 mesiace od omeškania so splatením splátky, ale (keďže zákon nemá osobitné ustanovenia pre premlčanie takto zosplateného dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy) premlčacia doba sa v takomto prípade začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky. Je

pravdou, že tým zákonodarca de facto skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o 3 mesiace (keďže prvé 3 mesiace omeškania dlžníka so splátkou dodávateľ nemôže ešte zosplatiť dlh, lebo by porušil ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), avšak vo všeobecnosti dĺžka premlčacej doby nie je v právnom poriadku jednotná; je právom zákonodarcu stanoviť pre jednotlivé prípady premlčaciu dobu odlišne, (napr. pri právach z prepravy je zákonom stanovená len jednoročná premlčacia doba) za predpokladu, že takto ustanovená premlčacia doba je dostatočná na upravenie práva, teda že takýmto stanovením premlčacej doby nedôjde k znemožneniu, resp. k podstatnému sťaženiu možnosti veriteľa uplatňovať svoje práva. V tomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu je premlčacia doba v trvaní (de facto) dva a trištvrté roka dostatočná na to, aby veriteľ uplatnil svoj nárok na plnenie celého predčasne zosplateného dlhu na súde. Takéto právne posúdenie síce znamená skrátenie všeobecnej trojročnej premlčacej 3 mesiace, k tomuto skráteniu však nedochádza v dôsledku súdnej modifikácie zákonného ustanovenia, ale v dôsledku jasného znenia textu samotného ustanovenia, čo nepredstavuje narušenie princípu právnej istoty veriteľa.

19. Keďže z ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka vyplýva, že začiatok premlčacej doby sa viaže na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh a v posudzovanej veci žalobcu úver zosplatiť pre nesplnenie splátky splatnej v 25.12.2016, premlčacia doba na zaplatenie dlhu začala plynúť od 25.12.2016. Premlčacia doba uplynula 25.12.2019. Keďže žaloba zo dňa 15.03.2021 bola podaná na súde po uplynutí premlčacej doby, záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku na zaplatenie neuhradenej istiny úveru je správny.

20. K námietke žalobcu o nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie ohľadom zmluvnej pokuty odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne preskúmal oprávnenosť nároku na zmluvnú pokutu z toho hľadiska, či zmluvné ustanovenie, na základe ktorého je nárok na zmluvnú pokutu uplatnený nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie zmluvy o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť zmluvnú pokutu je súčasťou formulárových podmienok, vopred pripravených žalobcom. Žalovaná sa síce mohla oboznámiť s textom ustanovenia o zmluvnej pokute, ale nemohla ovplyvniť obsah tohto ustanovenia. Žalobca, na ktorom spočívalo podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka dôkazné bremeno nepreukázal opak, a síce, že by žalovaná mohla pred uzavretím zmluvy ovplyvniť obsah ustanovenia o zmluvnej pokute. Súd prvej inštancie dôvodne zmluvnú pokutu posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, s tým, že dôvody prijatého právneho názoru vysvetlil v bode 40. odôvodnenia rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na ktoré odkazuje.

21. Odvolací súd poukazuje na správnosť zistení súdu prvej inštancie ohľadom zmluvnej podmienky uvedenej v bodoch 10.1, 10.2 zmluvy o úvere, ktorá bola už Okresným súdom Rožňava sp. zn. 12Csp/46/2016 zo dňa 10.05.2017 právoplatne vyhlásená ako neprijateľná zmluvná podmienka, a tak žalobca bol povinný podľa §53a ods.1 Občianskeho zákonníka zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky v zmluvách uzatváraných so všetkými spotrebiteľmi, ako aj zdržať sa uplatňovania si práva titulom totožnej zmluvnej podmienky na súde.

22. Nedôvodnou, podľa názoru odvolacieho súdu, je aj odvolacia námietka žalobcu vo vzťahu k zamietajúcej časti uplatneného nároku na úhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatňovaním pohľadávky v sume 179,60 eur.

23. Príslušenstvom pohľadávky podľa 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú aj vynaložené náklady na odmenu za právnu službu poskytnutú mimo súdneho konania v súvislosti s uplatnením pohľadávky (Uznesenie Najvyššieho súdu SR 3MObdo/2/2010 zo dňa 09.06.2010). Nakoľko v posudzovanej veci žalobca nepreukázal odoslanie/ doručenie výzvy - pokusu o zmier pred začatím súdneho konania, nepreukázal, že svojmu právnenému zástupcovi uhradil odmenu za poskytnutú právnu službu, dôvodne súd prvej inštancie tento hmotnoprávny nárok nepovažoval za dôvodný. Aby tento nárok mohol byť dôvodným, odvolací súd zdôrazňuje, že musí ísť o účelne vynaložené náklady (za predpokladu ich preukázania), čo v danej veci nebolo splnené, keďže nemožno považovať za účelné náklady na výzvu smerujúcu k uzavretiu zmiernu, ak žalobca uvedenou výzvou vyzýval na splnenie premlčaného dlhu.

24. Pokiaľ ide o výrok o trovách prvoinstančného konania, vo vzťahu k tomuto výroku žalovaný neuviedol samostatné odvolacie dôvody. Odvolací súd tento výrok (ako výrok súvisiaci s výrokmi vo veci samej)

považoval za vecne správny, nakoľko konanie bolo zastavené v časti o zaplatenie sumy 87,51 eur pre správanie žalovanej, čo predstavuje 2,36 % z celkovo uplatnenej sumy 3 715,02 eur a v tomto rozsahu vzniklo žalobcoví právo na náhradu trov konania, pričom vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá, ktorá z celkovo uplatnenej sumy predstavuje 97,64% a v tomto rozsahu vzniklo žalovanej právo na náhradu trov konania. Vzhľadom na zásadu úspechu, zásadu zodpovednosti za zastavenie konania podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP súd prvej inštancie priznal žalovanej právo na náhradu trov konania v uvedenom rozsahu (97,64% - 2,36% = 95,28 %).

25. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

26. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanej vznikli trovy odvolacieho konania (k odvolaniu sa nevyjadřila), a preto odvolací súd žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).